

Raport de arhitectură - Structurile arheologice de pe strada Pasajul Francez

Virgil Apostol,
Ștefan Bălici, Claudia Apostol

1. Structurile arheologice de pe str. Pasajul Francez

Vestigiile arheologice descoperite cu ocazia cercetărilor de pe suprafața Pasajului Francez descriu cel puțin două orizonturi importante de funcționare a acestei zone anterioare trasării *Pasajul Bulgaria*¹ care trebuie să fi avut loc la sfârșitul secolului al XIX-lea, între 1875² și 1895:

- Faza I - fragmente de ziduri ale unor construcții de la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea.
- Faza II - fragmentele construcției desființate înainte de trasarea Pasajului Francez.

Faza I

Primei secvențe constructive îi pot fi încadrate vestigiile a trei clădiri, două grupate în partea nordică a străzii și una situată la sud, la intersecția cu strada Covaci. Primele două construcții (*Fază I - casă 1*, *Fază I - casă 2*) este posibil să reprezinte două secvențe constructive ale aceluiași ansamblu. Două straturi de dărâmatură (*dărâmatură 1*, *dărâmatură 2*) s-au prăbușit în interiorul suprafeței delimitate de zidurile celor două case³ (Z3, Z4, Z5). La o distanță de aproximativ 8 m a fost descoperit un zid (Z7-Z8) paralel cu zidul Z4 al casei 1 care este posibil să aparțină aceluiași moment cronologic. Cea de-a treia construcție (*casă 4*) este alcătuită din două ziduri perpendiculare (Z17, Z18), „legate” la intersecția lor de o pilă de zidărie pătrată (1x1m) ale cărei dimensiuni depășesc grosimea și adâncimea zidurilor construcției.

Faza II

Acestei etape îi aparțin câteva ziduri grupate în cadrul a două alcătuiți constructive. Zidul Z1 împreună cu zidurile Z0, Z0', Z0'' - descoperite sub nivelul străzii Gabroveni - descriu conturul unei curți interioare⁴ similare celei a casei reprezentate în planul maiorului Borroczyn (1847-1852) și desființată ulterior de Pasajul Francez. La mijlocul străzii a fost descoperită o amenajare (*Fază II - amenajare 1*) cu perimetru dreptunghiular (4,20x2,75m) orientată de-a lungul străzii actuale. Zidurile transversale ale amenajării au câte un orificiu lat de 40 cm încheiat în arc în plin cintru. Funcțiunea acestei amenajări este greu descifrabilă în stadiul actual al cercetărilor. Existența în apropiere a unor rigole de colectare a apelor pluviale și prezența orificiilor sugerează posibilitatea existenței aici a unui cămin colector. La această amenajare se adosează două ziduri cu direcție perpendiculară pe axul străzii (Z13, Z14) care este posibil să reprezinte limita sudică a construcției cu curte interioară prezentată în planul istoric. La o distanță de 21,50m a fost descoperit un zid (Z15-Z16) care reprezintă un zid de delimitare a proprietății sau urmele unei construcții cu front la strada Covaci.

¹ În *Planul Bucureștilor ridicat de Institutul Geografic al Armatei* din 1895-1899 și în *Planul* din 1911 strada poartă această denumire.

² În planul Papazoglu din anul 1875 pasajul nu este reprezentat.

³ Cele două dărâmături este posibil să fie rezultatul prăbușirii zidurilor casei 1.

⁴ Zidul Z1 poartă urmele a două răsflători „orientate” spre curtea interioară.

2. Recomandări privind conservarea și valorificarea vestigiilor arheologice descoperite pe str. Pasajul Francez

1. Nici o structură arheologică nu va fi demolată pentru realizarea infrastructurii din Proiectul de reabilitare a zonei pilot a Centrului istoric.

2. Urmele construcțiilor anterioare - în special traseul zidurilor din Faza II - trebuie puse în valoare prin: a. marcarea elementelor construcțiilor anterioare prin tratarea diferențiată a pavajului; b. amplasarea de panouri explicative care să prezinte configurația istorică.